

tijding

izb
passie voor missie

Een lange adem

God heeft geduld. Die zin kwam telkens terug in een lezing voor missionaire werkers, afgelopen maand. Henk Boerman, hoofd van IZB-Impact, sprak over de vroege kerk die hij als een contrast-verhaal gebruikte voor deze tijd.

Natuurlijk was die periode in de geschiedenis echt anders dan nu. Maar de opvattingen uit eerdere tijden kunnen je wel aan het denken zetten.

Wanneer een kerkleider uit de eerste eeuw zei dat God geduldig is met de wereld en de mensen rondom de christenen, zat daar de diepe overtuiging achter dat het uiteindelijk Gods werk is wanneer iemand Christus leert kennen. De taak van de kerk is om de lofzang gaande te houden en te leven als christen. De gedachte was dat in de basis dat leven al voldoende was voor God om zijn heil te verbreiden. Daar zaten overigens wel wat meer levensrichtlijnen aan die in contrast stonden met de cultuur dan wij nu kennen. Over spiegels gesproken. Wanneer er maar weinig groei is van de kring van de gelovigen – wat ook toen tijdenlang het geval kon zijn – betekent dit niet automatisch dat de

gelovigen niet aanstekelijk genoeg geloofden, of niet op de goede manier communiceerden.

Natuurlijk kunnen we deze opvatting nuanceren. Kijk eens naar de geringe speelruimte van de kerk in die eeuwen. Maar de grondhouding van vroege christengemeenten is er wel echt een om serieus naast ons missionair kerkzijn te leggen. Wij koesteren ook op het kerkelijk erf graag een diepe overtuiging dat de wereld maakbaar is en dat we via projecten grip krijgen op processen. Dat gaat samen op met ongeduld en teleurstelling.

De kerk toen hield er rekening mee dat God een eigen plan en tijd heeft. Hij heeft geduld en vraagt ook van ons een lange adem.

*Ds. Sjaak van den Berg,
directeur IZB*

Bij de voorplaat:

LUX Den Haag is een missionaire pioniersplek voor twintigers en dertigers, verbonden aan de IZB. Missionair werker is Rik Zwalua. LUX organiseert vieringen, LUX Academy biedt masterclasses, workshops en lezingen. Ze hebben een reeks avonden achter de rug rond de zeven werken van barmhartigheid, met inbreng van BN'ers als programmamaker Sinan Can, burgemeester Jos Wienen, componist Merlijn Twaalfhoven en klimaatgezant Jaime de Bourbon de Parme. Elke avond werd omlijst met live muziek en de Italiaanse kunstenaar Mattia Papp, op de foto aan het woord, maakte zeven maal een bijpassend kunstwerk. www.luxdenhaag.nl

Pioniersplek met verschoontafel

MamaMoment in Brakel, een droom komt uit

Een verschoontafel is misschien niet het eerste waar je aan denkt bij een pioniersplek. Maar bij De Loods in Brakel is deze service een essentieel onderdeel van de inventaris. Vrijwilligers uit de kerk hebben de voormalige bouwmarkt omgetoverd tot een knusse ruimte, bedoeld voor jonge moeders en hun kroost. Met het MamaMoment gaat de droom van pionier Carola Wahlbrinck-Kortlever in vervulling.

Brakel, een fraai dorp in de Bommelwaard, koestert zich in de februarizon. Het is er voor de ruim 3000 ingezetenen ongetwijfeld goed wonen, maar natuurlijk is ook hier eenzaamheid en dreigen mensen de nodige aansluiting te missen. Niet iedereen heeft een (groot) netwerk. En dan is ook het consultatiebureau nog wegbezuinigd; de ouders van baby's en peuters moeten nu naar Zaltbommel, waar Brakel onder valt. Carola: 'Voor een bepaalde categorie is dat net te veel moeite. Ze hebben geen auto of er zijn andere drempels. En dus gaan ze maar niet. Maar daarmee missen ze wel de contacten die juist in die fase zo belangrijk zijn.'

Carola (37) heeft zelf twee dochters van 13 en 9 en een zoontje van 1. 'Ik zal niet zeggen dat ik vriendschappen aan het consultatiebureau heb overgehouden, maar die contactmomenten zijn heel waardevol. Je hebt het even over de gebroken nachten of over eetproblemen.'

Tonet, ook lid van het pioniersteam ('ik ben de bak- en kookmevrouw') is van een

oudere generatie. 'Toen mijn oudste geboren werd, 42 jaar geleden, stopte ik met werken. Dan liep je met de kinderwagen door het dorp en kwam je andere moeders tegen.' Carola lacht: 'Dat is nu echt anders. Op de dagen dat ik thuis ben, zie ik nauwelijks moeders met kleine kinderen op straat.' Drie dagen in de week is ze trouwens omringd door mensen uit een andere leeftijdsfase: ze werkt als geestelijk verzorger in een woonzorglocatie.

Moederkerk

Carola groeide op in Brandwijk, in de Alblas-serwaard. Ze had al vroeg een missionair hart. 'Ik zat als 15-jarige in de kerk en vroeg me af: is dít nu kerk-zijn? Mijn weg voerde me naar de Bijbelschool De Wittenberg in Zeist. Daar werd ik geraakt door een workshop rond het project 'Als de moeder-kerk zwanger wordt', over pioniersplekken. Plaatselijke gemeenten die als het ware opnieuw moeten beginnen. Ik was 19 en het is me altijd bijgebleven.'

Ze studeerde theologie in Ede en ging na haar trouwen wonen in Zuilichem. Siem,

haar man, ontwikkelt machines voor de voedingsindustrie. Hij wilde graag een huis met een loods erbij en in hun zoektocht daarnaar stuitten ze in 2017 op hun huidige plek in Brakel. 'Heel bijzonder, zo'n grote loods midden in het dorp. We zagen het ook als een kans om iets terug te geven aan de gemeenschap.'

Zo groeide het plan om de ruimte beschikbaar te stellen voor pionierswerk. In een traject van zoeken, luisteren, bidden, en overleggen met de plaatselijke hervormde gemeente werd steeds meer duidelijk welke kant het op moest gaan: jonge moeders. Je hoeft niet per se (kleine) kinderen te hebben om aan te schuiven – er zijn bijvoorbeeld ook Oost-Europese vrouwen die misschien wel behoefte hebben aan een ontmoetingsplek, ook zij mogen komen. Carola: 'Maar je moet ergens beginnen. De moeders kunnen ervaringen uitwisselen, koffie en thee drinken terwijl de kinderen zich vermaken in de speelhoek. Er valt altijd van elkaar te leren. Al is het niet de bedoeling dat we hulpverlenertje gaan spelen.'

Het mooie is trouwens dat het consultatiebureau, in Zaltbommel dus, er ook enthousiast over is. 'Voor hen was het ook helemaal niet leuk dat ze hier dicht moesten. Ze hebben al aangeboden om eens langs te komen om te vertellen over bijvoorbeeld borstvoeding.'

Geen clubje

Uiteraard staat of valt het pioniersplan wel met de steun van in dit geval de hervormde gemeente. Die schaarde zich achter het initiatief. Sommige gemeenteleden hadden aanvankelijk wel aarzelingen en wilden weten wat ze konden verwachten. 'Pionieren is hier onbekend, en het is alleen maar mooi dat mensen eerlijk bij ons kwamen met hun vragen. Bijvoorbeeld deze: "Jullie worden toch geen clubje?" We konden hen geruststellen: dat is niet de bedoeling.'

De locatie moest natuurlijk nog wel bruikbaar worden gemaakt. De nodige klussers waren snel gevonden; met name senioren die na de traditionele appelpluk niet veel omhanden hadden, lieten zich maar al te graag inschakelen. Het resultaat mag er zijn: de loods is aan de buitenkant

nog steeds een loods, maar dat vergeet je zodra je in de sfeervolle huiskamer stapt. Of er na het MamaMoment ook een MannenMoment komt? Wie weet. Ideeën genoeg, variërend van taallessen tot huiswerkhulp, van een bbq tot een 'repairmoment'. Dat laatste is iets waar enkele mannen vurig op hopen. Een deel

van de loods staat vol met machines en gereedschappen, oud maar bruikbaar, een walhalla voor iedereen die in het bezit is van twee rechterhanden.

Maar eerst de mama's. Kerkelijk betrokken, rand- of buitenkerkelijk, ze zijn allemaal welkom. Nadrukkelijke christelijke verwijzingen ontbreken. 'Als team komen we regelmatig bij elkaar om te bidden en uit de Bijbel te lezen en als moeders daarbij willen aanhaken, mag dat. Maar we willen vooral laagdrempelig zijn, iedereen moet zich hier thuis voelen.' Dat er in de zithoek een stapeltje Eva's ligt, is min of meer toevallig. 'Het hadden ook Libelles kunnen zijn.'

Voor meer informatie: **deloods.contact**

'Het consultatiebureau is ook enthousiast'

Personalia

In dienst

Sinds begin dit jaar is **Dieke van Ede** werkzaam op de afdeling Communicatie van de IZB, als regisseur social media. Vorig jaar rondde ze haar opleiding Communicatie en Media af, aan de Erasmus Universiteit in haar woonplaats Rotterdam.

Dieke was al een bekende van de IZB, want in haar studententijd deed ze Dabarwerk in Leimuïden. Ze groeide op in Ouddorp. In haar studententijd was ze actief in de studentenvereniging Navigators, waar ze een jaar dispuutssecretaris was. Ze liep stage bij het bureau Ware Communicatie in Delft en deed werkervaring op als online marketing strategist. Dieke heeft een aanstelling voor twee dagen per week.

Jojanneke van den Bosch is deze maand begonnen als communicatiemedewerker/journalist, met name voor de afdeling IZB-Focus. Sinds 1994 is ze werkzaam in de online communicatie, als adviseur en schrijver. Recent werkte ze als parttime online communicatieadviseur bij de

Technische Universiteit Delft.

Daarnaast is ze actief voor Weeswijzer.org; deze organisatie, waar Jojanneke in 2007 het initiatief toe nam, richt zich op bewustwording van de positie van weeskinderen. Zelf werd ze op jonge leeftijd wees. Over haar ervaringen publiceerde ze een boek 'Zo, nu ben je wees'.

Ze woont in Rotterdam, waar ze actief betrokken is bij Noorderlicht Rotterdam en het Stadsklooster. Samen met ds. Niels de Jong maakt ze sinds 2019 podcasts en vanaf het begin van de coronatijd faciliteert ze de online-diensten.

Elwin Dekker, 'ZuidRijk'

Elwin Dekker is sinds 1 januari dit jaar missionair pionier in Rotterdam-Zuid. Hij coördineert daar de activiteiten vanuit ZuidRijk, een ontmoetingsplek voor bewoners in de wijken Pendrecht en Zuidwijk. De benoeming kwam tot stand dankzij een unieke samenwerking tussen de Bethelkerk (Gereformeerde Gemeente) en de Maranathakerk (PKN).

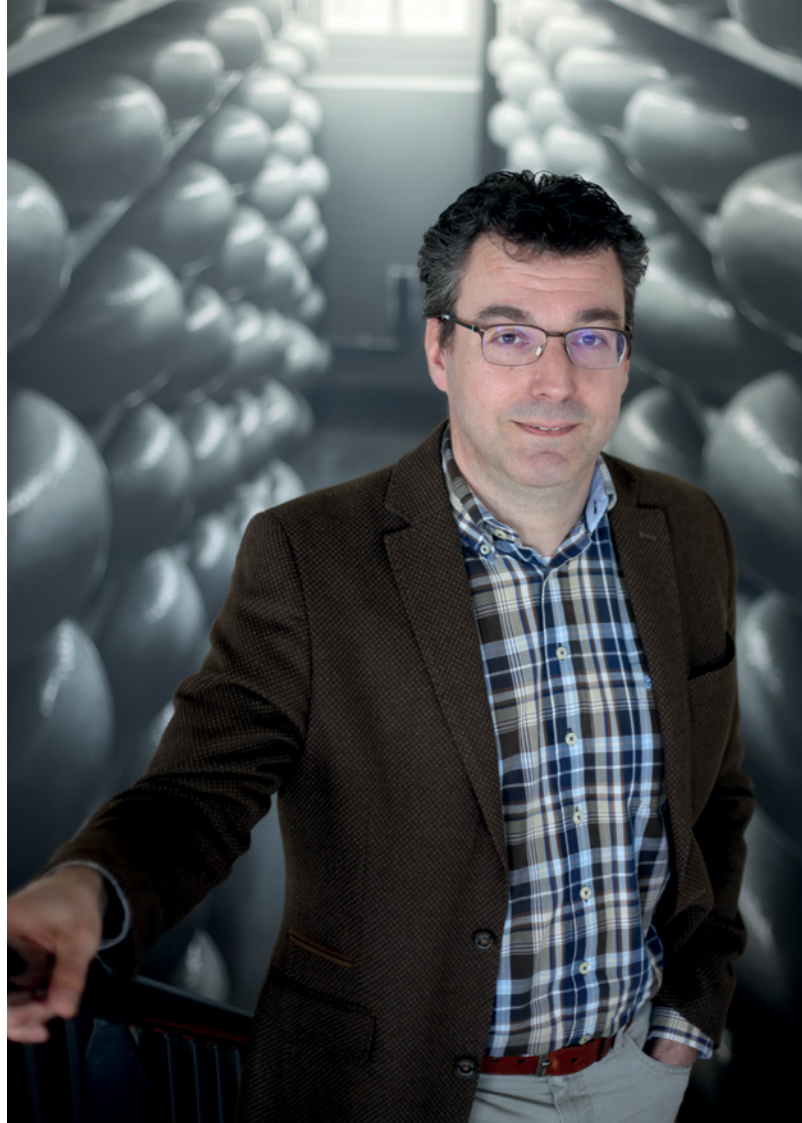
Elwin Dekker, een 49-jarige Zeeuw uit Serooskerke, getrouwd met Rianne, vader van drie volwassen kinderen, heeft een loopbaan achter de rug als ondernemer in de IT-sector. In de afgelopen jaren heeft hij zijn focus verlegd. Hij verkocht zijn bedrijf, begon in deeltijd aan een studie theologie en deed als vrijwilliger veel ervaring op in missionair werk, onder andere in Antwerpen-Merksem (België) en Vlissingen.

Zijn benoeming, 20 uur per week, markeert een nieuwe fase in het werk vanuit ZuidRijk, dan in september 2019 is geopend, op initiatief van Seinpost Slinge en de Bethelkerk. Het pand aan de Schoonhegge functioneert sindsdien als inloophuis. Wijkbewoners kunnen er driemaal per week terecht voor een praatje, tweemaal per week wordt er een warme maaltijd geserveerd. Voor kinderen is er elke woensdagmiddag een kinderspeelcafé en op zondag zijn er laagdrempelige vieringen en bijbelstudiebijeenkomsten.
www.zuidrijk.nl

**Gert van Leeuwen, nieuwe coördinator
relatiebeheer en fondsenwerving IZB**

Ongemakkelijke vragen van een salesmanager

In Nieuwerbrug – een klein dorp tussen Gouda en Woerden – zijn twee houthandelaren en een kaasgroothandel gevestigd. Gert van Leeuwen (47) heeft bij alle drie de bedrijven gewerkt. Na een loopbaan met diverse commerciële functies trad hij 1 maart jl. in dienst van de IZB, als coördinator relatiebeheer/fondsenwerving.

Eerder werkte hij een paar jaar in de non-profitsector, als fondsenwerver/voorlichter bij de christelijke ontwikkelingsorganisatie Tear, maar zijn loopbaan wordt verder gekenmerkt door commerciële functies, al vanaf zijn jonge jaren. 'Via een zaterdagbaantje rolde ik in een functie bij de wenskaartenhandel Baaij in Lisse. De eigenaar was buurman van mijn ouderlijk huis. Daar ontdekte ik dat ik feeling heb voor commercie. Via scholing en cursussen heb ik me in die richting verder ontwikkeld.'

Gert is door de wol geverfd; zowel de bloei, als de malaise in het bedrijfsleven heeft hij van dichtbij meegemaakt. 'Tijdens de crisis van 2008 ging de vraag naar hout helemaal onderuit; de markt zat op slot en dat eiste zijn tol, ook bij ons bedrijf. Toen ik kwam had ik 20 collega's, toen ik wegging 3.' In die periode maakte Gert de overstap naar de kaashandel. 'Die kent ook golfbewegingen, zij het minder fel. Mensen blijven toch eten.'

Gert woont met zijn vrouw en nog twee

kinderen – de oudste is net getrouwd – in Bodegraven, in het Groene Hart, pal onder twee aanvliegroutes van Schiphol. Dat zou een overtollig detail zijn in een kennismakingsgesprek, ware het niet dat het een cruciale rol speelde in Gerts overwegingen om zijn functie als salesmanager op te geven.

Consumentisme

Gert: 'Mijn jeugd heb ik doorgebracht in Lisse, dus ik was wel wat gewend aan vliegtuiglawaai, maar in coronatijd viel alles stil. De lucht boven ons huis was opeens dagenlang leeg; minder overlast en verontreiniging, beter voor het milieu, etc. Ik genoot ervan. Tegelijk zette het me erg aan het denken. Ik werkte de afgelopen vier jaar als salesmanager bij een onderneming die is gespecialiseerd in het snijden en verpakken van kaas. KLM is één van de grote klanten. Hoezeer ik de stilte waardeerde – de productielijn was ook stilgevallen. Je belandt dan in een wonderlijke spagaat, want je ziet dat de business waar je je dagelijks voor inzet ook schadelijke neveneffecten met zich meebrengt.

De verminderde vraag naar verpakte kaas door vliegmaatschappijen werd gecompenseerd door de sterk stijgende vraag van bijvoorbeeld *Hello Fresh* (de maaltijdboxen aan huis). *Convenience*, oftewel consumentengemak, in de keuken en onderweg, daar zijn wij van. Ook daar kun je allerlei vragen bij stellen. Hoe je het wendt of keert, er worden in onze business veel verpakkingsmaterialen gebruikt. Dit soort ongemakkelijke vragen hebben ervoor gezorgd dat ik me steeds minder thuis voelde in mijn eigen werkomgeving. Hoe meer vragen ik stelde bij de gebrokenheid in deze wereld, hoe groter mijn wens om mijn tijd en capaciteit in te zetten voor God en voor mensen die, schijnbaar zonder nadenken, los van God leven. Consumentisme kan zo leeg zijn en de wereld erachter is een enorme ratrace.'

Out of the box

Zelfs het schetsen van de dilemma's bezorgt al ongemak, bekend hij. 'Ik had een goeie baan bij een prima bedrijf; de directeur is méér dan een collega, een goede vriend en mede-ambtsdrager in een dorp verderop.

Hij begreep mijn vragen. Ze gaan hem natuurlijk ook niet in de kouwe kleren zitten.'

Gert: 'Aangezien ik kostwinner ben, kan ik geen onverantwoorde risico's nemen. Als ik weleens out- of-the-box droom van een

avontuur, houdt mijn vrouw gelukkig de haalbaarheid in het oog. Ik wilde graag, ook in mijn dagelijks werk, meer dienstbaar zijn aan het Koninkrijk van God, maar een theologiestudie zag ik niet direct voor me. Ik besloot er een gebedszaak van te maken. "Wat wilt U dat ik zal doen?" Zonder dat ze het wist, vroeg ik God of mijn vrouw een rol zou kunnen spelen in de zoektocht, zodat we er samen achter konden staan. Vanuit onze kerkelijke gemeente kwam afgelopen najaar de vraag of ik opnieuw ouderling wilde worden – al eerder had ik 8 jaar gediend. Ik beschouwde dat óók als een verhoring van het gebed; het gaat tenslotte om werk in dienst van het Koninkrijk. In december ben ik tot ambtsdrager bevestigd, maar kort daarna attendeerde mijn vrouw (!) me op de vacature bij de IZB. Dat ervoer ik nog meer als een bijzondere gebedsverhoring en antwoord op mijn zoektocht aangaande mijn werk.'

Bewogenheid

De rest is geschiedenis. Sinds 1 maart pendelt Gert tussen Bodegraven en Amersfoort,

waar hij werkzaam is als coördinator relatiebeheer en fondsenwerving. Die post is een tijdlang vacant geweest, sinds Michaël Boon ruim een jaar geleden werd benoemd tot adjunct-directeur. Zowel in zijn nieuwe IZB-baan als in zijn functie als ambtsdrager wil Gert zich met hart en ziel inzetten voor het missionaire werk. 'Bodegraven heeft misschien het imago een christelijk dorp te zijn, maar als er op zondag 3.000 mensen naar de diverse kerken gaan, dan heb je het wel gehad. Op een bevolking van ca. 20.000 zijn we dus echt een kleine minderheid. Tegelijk merk ik dat er nog zoveel werk aan de winkel is, waar het gaat om missionaire bewustwording. Laatst hoorde ik op een verjaardag iemand zeggen: "Ja, missionair werk, daar moet je wel een type voor zijn..." Zo'n uitspraak geeft me veel te denken. De vraag is vooral: zijn we bewogen met het heil van onze naaste? Hebben we oog voor onze buurtgenoten? Daar is nog een wereld te winnen.'

A man with a beard and short hair, wearing a dark blue jacket over a grey turtleneck and light-colored trousers, stands in a forest. He is leaning against a tree trunk and smiling at the camera. The background shows a body of water and more trees with some autumn-colored leaves.

Robert van der Elst, pionier in Lelystad

**‘We willen er
zijn voor de wijk,
dienend’**

‘We hoeven niet zo nodig kerkje te spelen.’ Wel wil Robert van der Elst, samen met zijn team, dienend aanwezig zijn in de Zuiderzeewijk in Lelystad. Een nadere kennismaking met de pionier/missionair werker van Zuiderlicht, die ook nog derdejaars student theologie is en in hoge bomen klimt.

De ontmoeting vindt plaats in Doornspijk, waar Robert (41) woont met zijn vrouw Corine (44) en hun drie kinderen (tussen 11 en 16). Hij heeft de ochtend van deze dag doorgebracht op de hogeschool VIAA in Zwolle; de studenten moesten een viering

voorbereiden. Robert putte inspiratie uit zijn vak, boomverzorging. Hij pakt het miniatuur-boompje erbij dat hij had meegenomen naar de les. ‘Dit ben ik gaan snoeien, uiteindelijk bleef er een vorm van een kruis over.’

Van huis uit was hij monteur van machines in grond-, weg- en waterbouw. Later verlegde hij zijn werkterrein naar de tuinen, om vervolgens de boomverzorging in te gaan. Uiteindelijk specialiseerde hij zich tot ‘klimmend boomverzorger’. Al jaren voelde hij een groeiend verlangen om actief bezig te zijn in Gods Koninkrijk. De kiem daarvoor was gelegd in zijn vorige

woonplaats, Zwijndrecht, waar de Gereformeerde Gemeente hun kerkelijk onderdak was. Robert, die er leiding gaf aan de jeugdvereniging, zou het evangelie het liefst vanaf de kansel verkondigen, maar de route naar het predikantschap bleek binnen dat kerkverband niet begaanbaar.

Stacaravan

Robert en Corine hadden altijd al iets met de Veluwe. Vader en moeder Van der Elst wonen naast hen; ze zijn in dezelfde tijd vanuit de Randstad naar de Veluwe verhuisd. Corine: ‘Toen we nog in Zwijndrecht woonden hadden we een stacaravan in Nunspeet en

eigenlijk zagen we er aan het eind van de vakantie een beetje tegenop om weer naar huis te gaan. Vanuit de rust doken we de drukte in.' De verhuizing naar Doornspijk was dan ook geen onlogische stap.

Ze zijn aangesloten bij de Hervormde gemeente in Doornspijk; Robert is in de regio inmiddels op diverse fronten kerkelijk actief (geweest). In 't Harde liep hij stage en in Oene geeft hij catechisatie en doet hij pastoraal werk. In de zomer van '22 werd hij benoemd tot pionier/missionair werker

in Lelystad. Een bevestiging van zijn rotsvastе overtuiging: 'Ik weet gewoon dat God mij geroepen heeft. Daar heb ik nooit aan getwijfeld.'

Zijn week kenmerkt zich door afwisseling. Eén dag besteedt hij aan zijn studie. En minstens één dag zit hij dus in de boom. Het werken in de natuur is een ideale manier om de accu op te laden en geeft hem vaak inspiratie voor zijn andere bezigheden. Voor de pioniersplek in Lelystad

bijvoorbeeld, waar hij twee dagen te vinden is.

Inlooplek

Zuiderlicht, in de Zuiderzeewijk, gaat uit van de Hervormde gemeente Lelystad en wordt begeleid door de IZB. De geloofsgemeenschap is nog in wording maar het kinderwerk staat als een huis. Elke zaterdagochtend is er club. De kinderen krijgen een mooie mix van Bijbelverhalen, ontspanning en vooral veel liefdevolle aandacht. 'Als je

binnenkomt vliegen meerdere kinderen je om de hals, zó enthousiast zijn ze.’ Opvallend veel kinderen zijn afkomstig uit eenouder-gezinnen, met alle daaraan verbonden uitdagingen.

Het is een luxe dat het kinderwerk in het (gemeentelijke) wijkcentrum kan plaatsvinden, maar een eigen ruimte zou ideaal zijn. De zoektocht naar een plek in de wijk heeft dan ook grote prioriteit. ‘Dat is echt het allermooiste. Een locatie waar we diensten kunnen houden. Met als voordeel dat je, wanneer je ergens in de wijk iets signaleert, kunt verwijzen naar die inloopplek. Daar zit dan op bepaalde uren iemand bij wie ze terecht kunnen.

Daarom zijn we nu goed om ons heen aan het kijken. Tegenover het wijkcentrum is bijvoorbeeld een touwenwinkel; een van onze teamleden hoorde dat de eigenaar vertrekt. Misschien is dat iets. En verder kunnen we terecht in, hou je vast, een naburige dansschool. De eigenaresse is zelf christen en wil de ruime zaal graag ter beschikking stellen. Dat zou ook een mooie

laagdrempelige plek kunnen zijn.’

Geen kopie

De Zuiderzeewijk is de oudste wijk van de stad en telt zo’n 6000 inwoners, van wie velen bekend zijn met (sociale) armoede. De maandelijkse uitgifte-actie van levensmiddelen is dan ook zeer welkom. Boeren in het netwerk van de pioniersplek stellen aardappelen en groenten beschikbaar. Robert laat een filmpje zien van zo’n actie vlak voor Kerst. Teamleden en andere vrijwilligers zongen kerstliederen, terwijl vanaf een kar de etenswaren werden uitgedeeld.

Die groenten variëren, al naar gelang de tijd van het jaar. Ze worden over het algemeen in dankbaarheid aanvaard, al moest Robert onlangs wel glimlachen toen hij merkte dat spruitjes als ‘spannend’ werden

ervaren. Hij kan het zich goed voorstellen: zelf is hij er ook bepaald niet dol op.

Het woord pioniersplek zegt het al: het is pionieren. In alle opzichten. Zuiderlicht is daarop geen uitzondering. ‘Veel dingen zijn nieuw, die moet je zelf uitvinden. Wat we in elk geval niet willen is: kerkje spelen. Het is ons verlangen om er te zijn voor de wijk, dienend. We hopen dat door ons missionaire werk mensen oog krijgen voor het doel van het leven: dat ze tot bloei mogen komen. Als er samenkomsten gehouden worden, moet het initiatief daartoe ontstaan vanuit de gemeenschap. We hoeven geen kopietje te zijn van een bepaald kerkverband. Dat is ook het mooie van een pioniersplek: kerkmuren doen er niet toe. We willen als christenen met elkaar optrekken, en met elkaar Christus laten zien.’

**‘We zijn geen kopietje
van een bepaalde kerk’**

‘Mag ik je iets geven?’

Recent bracht een operatie van mijn vrouw mij in het ziekenhuis.

In een eerdere baan – als adviseur – kwam ik jarenlang dagelijks in vergaderzalen van ziekenhuizen. Maar nu, in mijn beleving toch vrij plotseling, was ik als naaste van een patiënt in een ziekenhuiskamer, aan de rand een ziekenhuisbed met een ziekenhuiskopje koffie in mijn hand. De operatie was gelukkig geslaagd, maar met het uitdoven van de narcose nam de pijn zichtbaar toe. Gelukkig kwam er een verpleegkundige informeren hoe het ging. In haar ogen las ik dat ze de vraag eigenlijk niet had hoeven stellen: Hier lag iemand met pijn. Toen stelde ze die ene, heel doeltreffende vraag.

‘Mag ik je iets geven?’

De vraag ontroerde mij.

‘Ja, heel graag!’

De gedachte om haar aanbod af te slaan kwam niet in ons op.

Hier was een mens die er haar werk van had gemaakt om anderen bij te staan in moeilijke, pijnlijke situaties. Terwijl het buiten al donker geworden was, bracht zij verlichting. Licht.

Ik heb haar niet lang meegemaakt. Zoals dat vandaag gebruikelijk is, mag je na een operatie snel weer naar huis en haar dienst zat erop. Toch galmde haar vraag nog na: ‘Mag ik je iets geven?’ Het raakt aan iets heel basaal in het menselijk leven: er zijn voor de ander. Bereid om de ander te helpen, iets te geven.

Mijn pogingen om mijn kinderen te interesseren voor het werk in de zorg werden met weinig enthousiasme onthaald. Maar gelukkig kan die vraag ook gesteld worden in andere omgevingen. Zelf heb ik recent mijn studie theologie afgerond. In mijn studie leerde ik te exegetiseren: ‘Wat zegt de grondtekst nu eigenlijk echt?’ Ik leerde te preken: ‘Hoe de boodschap over te brengen?’ En ik leerde dat een pastoraal gesprek begint met de vraag: ‘Hoe is het met je?’ Deze verpleegkundige leerde mij onverwacht dat al deze vaardigheden uiteindelijk neerkomen op het echt zien van de ander in zijn of haar omstandigheden, om vervolgens als de situatie daarom vraagt die ene vraag te stellen.

‘Mag ik je iets geven?’

Als een steeds terugkerend refrein van een missionaire levensstijl.

Wout Koelewijn, coördinator Verkenningstrajecten bij IZB-Focus; was bedrijfskundig adviseur en is proponent (PKN).

Gastcolumn

Herman ten Hove, lid van pioniersteam
Bureau van Betekenis, Leiden

‘Dit fixen wij
niet even’

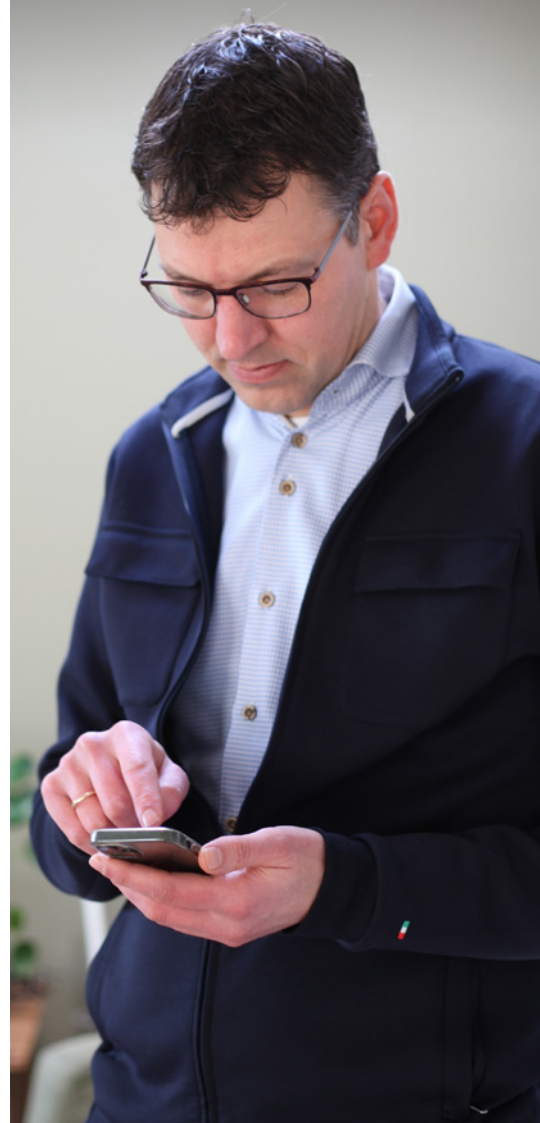
In zijn spreekkamer luistert Herman ten Hove geregeld naar verhalen van millennials. Over depressieve gevoelens of over onbestemde, aanhoudende klachten, waarachter diepe zinvragen schuilgaan. ‘Soms moet ik mijn tong afbijten, om niet de grenzen van mijn professie over te gaan. Want je zou zó intense gesprekken kunnen aangaan over de vraag “Waar leef ik voor?”’
De geestelijke nood van de opgroeiende generatie is voor de huisarts een extra stimulans om zich in te zetten voor Bureau van Betekenis, een missionaire pioniersplek vanuit de Marekerk in Leiden.

Hij is huisarts in Katwijk. ‘Dat staat bekend als een christelijk dorp, maar slechts een kwart van de bevolking is nog kerkgaand.’ Herman is er geboren en getogen, gepokt en gemazeld in de hervormde gemeente. ‘Tegen de achtergrond van de geestelijke leegte, besef je eens te meer hoe waardevol het verhaal is dat je daar ontvangen hebt: de rechtvaardiging door het geloof – om het klassiek te formuleren.’

Scriba

Terwijl hij in zevenmijlslaarzen door zijn levensloop gaat, realiseert hij zich dat eens te meer. Hij ging naar een reformatorische middelbare school, daarna volgde hij het basisjaar aan de Evangelische Hogeschool, ging geneeskunde studeren en werd huisarts. Zes jaar werkte hij met zijn vrouw Huibke en hun kinderen in Zimbabwe, als zendingsarts namens de GZB. Terug op honk koos hij er bewust voor om vier dagen per week op de praktijk te werken, ‘om één dag in de week een zwaai te kunnen geven aan dingen die ik óók belangrijk vind, om op een andere manier verantwoordelijkheid te dragen in de maatschappij. Er zijn meer mensen die dat doen; de één gaat sporten of kiest een andere hobby. Ik werd scriba.’

Na vijf jaar droeg hij het stokje over aan een opvolger. ‘Niet dat mijn werk in de kerk klaar was. Het lezen van *Lente in de kerk* (René van Loon, red.) wakkerde het verlangen aan om ook in Leiden iets nieuws, missionairs te starten.’ Met een klein team, ‘competente mensen, met veel expertise’, verkende hij

de mogelijkheden voor een pioniersplek waar millennials vragen kunnen stellen over de betekenis van het leven en waar ze verbinding met elkaar aangaan.

Herman: 'Het team bestaat voornamelijk uit leeftijdgenoten van onze doelgroep; sommigen zijn kerkelijk betrokken, sommigen zijn wel gelovig, maar voelen zich niet thuis in de kerk. Mijn ervaring als scriba komt van pas; ik ken de kerkelijke procedures.'

Na een lange zoektocht kwam er onverwacht een prachtige locatie op hun pad: een momumentaal pand in de binnenstad van Leiden, het sfeervolle Cultuurhuis Sijthoff, net gerestaureerd. 'De beheerder was er blij mee, dat hij een initiatief voor jongeren in huis kon halen.' De pioniersplek kreeg de titel 'Bureau van Betekenis'. Op de eerste bijeenkomst sprak Esther Op de Beek, universitair docente moderne literatuur, over geluk.

Doelgroep

Herman: 'Ons aanbod richt zich op hoger-opgeleide twintigers en dertigers; dat is

niet zo gek, in de studentenstad Leiden is die categorie ruimschoots vertegenwoordigd. Het is geen Alpha-cursus of iets wat er op lijkt, we steken in bij de voorvragen, als herkenbare opstap voor jongeren die bezig zijn met zingeving.' Hij somt een aantal karakteristieken op van de doelgroep. 'Ze wordt ook wel de

pech-generatie genoemd. Twintigers missen op veel punten de kansen die ouderen wél hadden. Probeer maar eens als starter een huis te kopen... Paradoxaal genoeg hebben ze bij hun opleiding te maken met eindeloos veel mogelijkheden. Bij het werken aan jezelf, aan je ontwikkeling ligt de lat hoog, dus worden extra cursussen

en trainingen gevolgd, want je moet het wel maken. De keerzijde is: als je faalt, heb je dat aan jezelf te wijten. Dat is een bron van spanning en stress. In een context met veel keuzes, durven jongeren zich niet makkelijk te committeren en te verbinden. Want kiezen voor het één, betekent dat je veel andere dingen níét meer kan kiezen. Veel millennials hebben nauwelijks ervaring met kerk en geloof, of slechts negatieve ervaringen. Wat dat betreft voel ik me erg bevoorrecht. Ik ervoer de kerk als een veilige plek, waar ik het geloof heb ontvangen. Maar wat zijn nu voor jongeren

plekken waar ze met Jezus in aanraking kunnen worden gebracht?’ De wijkgemeente Marekerk heeft in de afgelopen jaren het IZB-Focustraject gevolgd. Daardoor is de missionaire bewustwording aangezwengeld. ‘Dat was goed. Je moet steeds weer uitgedaagd worden om je ‘voelsprietten’ uit te zetten. Hopelijk houden we die beweging vast – ook door de betrokkenheid van de gemeente op het werk bij ‘Bureau van Betekenis’. Wel met oog voor het eigen karakter van de doelgroep, want het is nogal makkelijk om stevige vragen te

stellen als ‘Wordt Jezus er wel verkóndigd? Of: Is God wel ter sprake gebracht?’ Zullen we eerst eens verbinding leggen?

Gemeenschap

Per 1 april hoopt Bureau van Betekenis een parttime pionier te benoemen, voor 12 uur per week. De hoop is dat de community over vijf jaar zal zijn uitgegroeid tot een vitale geloofsgemeenschap. ‘De valkuil is dat we niet méér zijn dan een aantrekkelijk evenementenbureau, waar je zo nu en dan gratis kunt aanwaaien voor aantrekkelijke lezingen. Het is zaak te bouwen aan de vorming van een gemeenschap. In ons werk in Afrika zijn we soms in situaties beland waarin we met de rug tegen de muur stonden. Er restte geen andere optie dan te bidden. In ons land raak je die houding snel kwijt, want met ons geld, onze managementskills en ons organisatietalent weten we veel voor elkaar te boksen. Maar rond Bureau van Betekenis heb ik weer gevoeld: dit fixen wij niet even. Wij zijn afhankelijk van de zegen van God. Juist daarom ben ik zo dankbaar voor alle stappen die zijn gezet.’

Missie Westerveld

Ds. Mark de Jager (Dwingeloo) coördineert sinds begin dit jaar een nieuw pioniersproject in Drenthe. De IZB draagt zorg voor de begeleiding. Tien (!) van de dertien kerken in de uitgestrekte en dunbevolkte gemeente Westerveld zullen in de komende decennia moeten sluiten. Zonder missionaire vernieuwing ontstaat er vrijwel zeker een 'witte vlek' op de kerkelijke kaart. De betreffende kerk zijn bezorgd over de teloorgang van de kerkelijke en missionaire presentie en hebben in gezamenlijk overleg het initiatief genomen tot 'Missie Westerveld'. De missionaire mogelijkheden in de regio worden in kaart gebracht, er wordt een missionair netwerk opgebouwd en gemeenteleden en kerkenraden ontvangen missionaire toerusting. Het is een vorm van pionieren die nog niet vaak is toegepast: een regionale plattelands-context, waar secularisatie sterker heeft doorgezet dan op andere plekken in ons land. De lessen uit het pionieren in Westerveld kunnen daarmee later wellicht breder worden toegepast.

Tijding is een gratis kwartaaluitgave voor leden van de IZB, vereniging voor zending in Nederland. De IZB is actief binnen de Protestantse Kerk in Nederland en stimuleert, adviseert en ondersteunt gemeenten en gemeenteleden bij missionair werk. Meer info: www.izb.nl. Breestraat 59-61, 3811 BH Amersfoort. Tel. (033) 461 19 49. E-mail: info@izb.nl

Redactie

Afdeling Communicatie IZB.

Fotoverantwoording

Tom van den Dool, pag. 1 en 3.
Bureau van Betekenis, pag. 16, 18 en 19.
Shutterstock, pag. 12, 13 en 20.
Koes van Noppen, pag. 2, 4, 6, 8, 10, 11, 15 en 17.

Lidmaatschap IZB

Met uw lidmaatschap ondersteunt u de voortgang van het evangelie in ons land en blijft u betrokken bij actuele ontwikkelingen in missionair werk. De contributie bedraagt minimaal € 10 per jaar.

Uw steun

Steun de zending in Nederland door uw gebed en door uw gift. U kunt de IZB ook op laten nemen in uw testament. Graag willen we u helpen dat te regelen. U kunt hiervoor vrijblijvend een afspraak maken via tel. (033) 461 19 49 of via een mailtje naar info@izb.nl.
Bankgegevens: IBAN, NL 26 RABO 0302 2061 91
BIC: RABONL2U

Een uitgebreidere versie van de meeste artikelen in dit nummer van Tijding is te lezen op www.izb.nl. Overname met bronvermelding is toegestaan.